

OVIDIU GRITTA: REDESCHIDERA UNEI BIOGRAFII

TUDOR ROȘU
Muzeul Național al Unirii Alba Iulia

Ovidiu Gritta: Revisiting a Biography ABSTRACT

The article presents a new foray into the biography of Ovidiu Gritta. He was involved in the organisation of the National Assembly of 1 December 1918, which decided the union of Transylvania with Romania. Subsequently, during the interwar period, he was in charge of police headquarters in several important Romanian cities, serving for a period as prefect of Turda County. The author of this article has dedicated several studies to him in recent years, and now presents a series of new information relevant to the biography of this character. For example, an unknown episode is that of the trial in which he was involved in 1908 and as a result of which he was sentenced to six months in prison (non executed, in the end) by the Hungarian state for an article published in the Romanian magazine *Țara noastră*. Another interesting episode presented in this article is that of his seizure in 1924, while he was at the rectorate of the University of Cluj, as head of the local police, after he had put down an anti-Semitic demonstration of Cluj students. Finally, no less interesting is a letter written by a fellow prisoner (Ovidiu Gritta was imprisoned after the Communist takeover of Romania), which speaks of Ovidiu Gritta's personality and condition shortly before his death.

Cuvinte-cheie: Alba Iulia, 1 Decembrie 1918, biografie, Gărzi Naționale, Unire

Key words: Alba Iulia, 1 December 1918, biography, National Guards, Union

În urmă cu cinci ani am publicat, tot în anuarul *Apulum*, un prim material dedicat lui Ovidiu Gritta, sublocotenent în Garda Națională de la Alba Iulia și, după 1919, cu precădere șef al poliției din diferite orașe. Am insistat atunci asupra rolului său în funcționarea Gărzii de la Alba Iulia, organizatoare a Adunării Naționale de la 1 Decembrie, am vorbit despre postura simbolică de conducere a companiei de onoare care i-a întâmpinat pe delegații ajunși în gara Alba Iulia, trecând apoi în revistă funcțiile de conducere din Poliția Alba Iulia, Arad, Timișoara, Cluj, București, Chișinău, Oradea, cea de prefect politic al județului Turda, în timpul decadelor interbelice, laolaltă cu evenimentele notabile de care și-a legat numele în tot acest timp; în fine, articolul respectiv puncta problemele avute de Ovidiu Gritta în timpul guvernării legionare și, mai ales, pe cele de după 1945, anchetele, încarcerarea și decesul său la 5 noiembrie

1953 în Penitenciarul Văcărești¹. Am revenit și ulterior asupra personalității sale, rezumativ, dar și cu câteva informații biografice noi².

În cele ce urmează, voi încerca să nu reiau informațiile din materialele precedente, decât în măsura în care unele noțiuni sunt necesare pentru înțelegerea contextului noilor conținuturi. Astfel, va fi vorba, punctual, de câteva episoade din biografia lui Ovidiu Gritta, nediscutate până acum.

Prima căsătorie – A avut loc la 19 septembrie 1908, cu Iozefina Nicola, la biserica ortodoxă din Ulița Lungă, Sibiu, la ora 6:30 dimineața, după ce anunțul cununiei făcuse turul principalelor organe de presă³. La acel moment, Ovidiu Gritta nu împlinise încă 25 de ani (fiind născut la 13 noiembrie 1883), lucrase la diferiți particulari, își satisfăcuse stagiul militar la Regimentul 50 Infanterie din Alba Iulia, iar din 1906 presta ca funcționar la Banca Albina din Sibiu⁴. Din păcate, deținem foarte puține alte informații despre această primă familie a lui Ovidiu Gritta, pe lângă aceea că din această căsătorie s-a născut fiul Ovidiu jr., probabil în 1910 (în dosarul de securitate al lui Ovidiu Gritta figurează, la un moment dat, trei copii, care în 1953 aveau vârstele de 43 de ani – Ovidiu, 36 – Hortensia, 34 – Octavian. Soție îi era Ecaterina Gritta⁵). Cel puțin o perioadă, Ovidiu jr. a locuit la Sibiu. Nu știm, așadar, cum s-a încheiat căsătoria cu Iozefina și nici când a avut loc a doua căsătorie, cu Ecaterina.

Episodul „Țara Noastră” – În 1908, Ovidiu Gritta era și redactor la revista *Țara Noastră*, ce îl avea ca director pe Octavian Goga. Gritta s-a trezit târât într-un proces de presă, acuzat pentru un articol apărut în revistă (dar scris, de fapt, de Ilarie Chendi), intitulat „În jurul presei”⁶, în care erau deplânse „prigonirile” gazetarilor români, adică cenzura și presiunile la care ziaristii români erau supuși de statul maghiar. Concomitent, și Goga fusese interogat de poliție pentru articolul „Generația nouă”, apărut în revistă, dar cazul a fost abandonat. În fine, procuratura a considerat că articolul pentru care era acuzat Gritta produce agitație, iar procesul s-a judecat de Curtea cu jurați din Cluj. Avocatul apărării a fost Casiu Maniu (unul din frații lui Iuliu Maniu), „care a ținut o lungă și frumoasă vorbire de apărare”, iar acuzatul „a avut o atitudine demnă și s-a apărat românește [în limba română – n.n.]”⁷. Totuși, sentința a fost

¹ Roșu 2018, p. 15-30.

² Roșu 2020, p. 131-137; reluat în Roșu 2021, p. 134-140; Roșu 2022, p. 223-224.

³ *Foaia poporului*, Sibiu, an XVI, nr. 36, 31 august/13 septembrie 1908, p. 391; *Tribuna*, Arad, an XII, nr. 192, 29 august/11 septembrie 1908, p. 5; *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, an LXXI, nr. 189, 28 august/10 septembrie 1908, p. 2; *Telegraful român*, Sibiu, an LVI, nr. 94, 28 august/10 septembrie 1908, p. 389.

⁴ ACNSAS, Penal 34.160/1, f. 37-38.

⁵ Roșu 2020, p. 136.

⁶ *Foaia poporului*, Sibiu, an XVI, nr. 20, 11/24 mai 1908, p. 214.

⁷ „O nouă osândă la Cluj”, în *Foaia poporului*, Sibiu, an XVI, nr. 39, 21 septembrie/4 octombrie 1908, p. 417.

una dură în situația existentă: șase luni închisoare⁸ și 400 de coroane amendă⁹. Presa românească a subliniat la acel moment nedreptatea ce i se făcea lui Gritta, vorbind despre o „monstruoasă osândă de 6 luni, ce lovește pe un om tânăr, însurat de câteva luni, și nepedepsit o singură dată până acum”¹⁰. Delictul pentru care era incriminat era identificat ca *lázitás*, ațâțare împotriva justiției, deși se considera că, în realitate, articolul cu pricina nu făcea decât să vorbească despre libertatea presei¹¹. S-a inițiat însă recurs și, aproximativ o jumătate de an mai târziu, Gritta era achitat de Curtea de Casație, cu motivul că articolul pentru care fusese condamnat inițial nu a atacat o instituție a statului, ci „numai un organ al constituției”¹² sau „cel mult vătămare de onoare la adresa judecătorilor țării”¹³.

În august 1914, Ovidiu Gritta avea să fie mobilizat în armata austro-ungară. Câteva explicații în privința activității sale în război avea să le dea el însuși, câteva decenii mai târziu: „Am fost și cu frontul, dar nu pe front, ci la Biroul Mobilizării, fiind plecat și în Serbia, și în Galiția. Am avut gradul de sublocotenent în armata austriacă și, în urma eliberării mele din armata austro-ungară, am fost preluați de Consiliul Dirigent de la Sibiu și am fost avansat la gradul de locotenent în armata română în anul 1918”¹⁴. Informația că în timpul războiului, încă din perioada de început a acestuia, a avut gradul de sublocotenent este confirmată și de presă¹⁵, astfel că referirile ulterioare, cu tentă ironică la gradul său militar, nu sunt justificate¹⁶.

Asupra *episodului 1 Decembrie 1918*, punctul zenital în biografia lui Ovidiu Gritta, revenim și cu această ocazie, chiar dacă nu avem informații fundamentale noi față de cele publicate anterior. Avem însă propria descriere a lui Gritta asupra poziției și rolului său în organizarea Adunării: „În timpul cât au avut loc ceremoniile de unire la Alba Iulia, fiind cunoscut încă mai dinainte de intelectualitatea română din Alba Iulia, am fost împreună cu col. Florian Medrea, atunci căpitan în organizarea pazei și ordinii. După aceasta, la 1 ian. 1919, am fost numit șeful Poliției din Alba Iulia [...], eu fiind cunoscut bine de oamenii din Alba Iulia, încă de când eram în armata austriacă. Așa, am fost bun prieten cu oameni de seamă din acele timpuri, care au ajuns la unire în Comitetul Național Român din Alba Iulia, fiind fondatorii acestui comitet, care s-a ocupat de toate problemele cu orașul și județul Alba Iulia. Printre cei care au făcut parte

⁸ *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, an LXXI, nr. 203, 16/29 septembrie 1908, p. 3.

⁹ *Telegraful român*, Sibiu, an LVII, nr. 25, 5/18 martie 1909, p. 105.

¹⁰ *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, an LXXI, nr. 204, 17/30 septembrie 1908, p. 2.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Tribuna*, Arad, an XIII, nr. 49, 4/17 martie 1909, p. 5; *Foaia poporului*, Sibiu, an XVII, nr. 10, 8/21 martie 1909, p. 105.

¹³ *Telegraful român*, Sibiu, an LVII, nr. 25, 5/18 martie 1909, p. 105.

¹⁴ Declarație în ancheta de la Timișoara la 24 iunie 1953 (ACNSAS, P. 34.160/1, f. 38).

¹⁵ *Gazeta Transilvaniei*, Brașov, an LXXVIII, nr. 234, 30 octombrie/12 noiembrie 1915, p. 2.

¹⁶ Vezi Roșu 2018, p. 20-22.

din acest comitet au fost protopopul Teculescu, avocatul Camil Velican, avocat dr. I. Colbazi, farmacistul Virgil Vlad, medicul Fodor și alții, cu care eram buni prieteni. În perioada pregătirii Unirii am fost însărcinat de acest comitet cu paza și ordinea în vederea Unirii în Alba Iulia, iar după Unire, la 1 dec. 1918, am continuat ca să rămân însărcinat cu paza și ordinea, ca șef de poliție al orașului Alba Iulia, iar pe urmă am fost confirmat de Consiliul Dirigent din Sibiu ca șef de poliție. Am fost numit șef de poliție datorită faptului că am depus o intensă activitate în funcția pe care am avut-o, în preajma unirii, la pază și ordine, și fiindcă eram bine cunoscut, având prietenii mei în Comitetul Național”¹⁷.

Revenim și asupra *funcțiilor deținute de Ovidiu Gritta în perioada interbelică*, întrucât anumite repere cronologice ne-au scăpat în articolul anterior¹⁸ în care am luat în discuție traseul său profesional:

- prima funcție deținută după Unire a fost aceea de șef al Poliției Alba Iulia (1 ianuarie 1919 – 4 aprilie 1920);
- mai apoi, a urmat cea de inspector al gardienilor publici la Prefectura Regională de Poliție Cluj (4 aprilie – 20 iunie 1920);
- a fost avansat prefect de poliție și numit șef la Prefectura Regională de Poliție Arad (20 iunie 1920 – 24 februarie 1923);
- apoi, șef al Prefecturii Regionale de Poliție Cluj (24 februarie 1923 – 8 iunie 1926);
- șef al Prefecturii Administrative Județene Turda în guvernarea Averescu (8 iunie 1926 – 1 iunie 1927);
- prefect de poliție la Iași (a fost numit astfel numai pentru că acel post era vacant și era la nivelul funcției lui, dar nu l-a ocupat efectiv niciodată), dar în fapt a activat la Direcția Generală a Poliției București (foarte probabil, la București nu fusese vacant niciun post la nivelul funcției lui de prefect de poliție), având atribuții de control în județele Galați și Bacău (3 iunie 1927 – aprilie/mai 1929);
- a demisionat din poliție „din cauza unor nemulțumiri personale” în aprilie/mai 1929;
- în august 1930 a depus cerere de reîncadrare în poliție și a fost numit chestor al Poliției Chișinău (august 1930 – octombrie 1932);
- a fost transferat ca șef al Chesturii de Poliție Timișoara (octombrie 1932 – februarie 1940);
- mai apoi, a devenit șef al Chesturii de Poliție Oradea (februarie – iunie 1940);
- în iunie 1940, a depus cerere de pensionare, care, probabil, i s-a aprobat începând cu 1 ianuarie 1941, însă în timpul guvernărilor Gigurtu și Antonescu

¹⁷ Declarație dată în ancheta de la Timișoara, la 24 iunie 1953 (ACNSAS, Penal 34.160/1, f. 38).

¹⁸ Roșu 2018, p. 21-24.

(legionare) nu a avut funcție și a stat la Turda; foarte probabil a fost ținut la dispoziție și s-a întârziat cu întocmirea formelor și ordinului de pensionare¹⁹.

Sechestrarea din 1924 – Ca prefect de poliție al Clujului la acea vreme, Ovidiu Gritta fusese chemat, la 19 martie 1924, de rectorul Universității la o discuție, după ce în ajun avusese loc o demonstrație antisemită a studenților. Atunci, adunați la Teatrul Național, după ce li s-a cerut de către poliție să se împrăștie și au ignorat acest îndemn, demonstrații au pornit în paradă, aruncând cu pietre în ferestrele de la Gimnaziul Evreiesc; până la urmă, au fost dispersați de poliție și s-au făcut opt arestări.

Așadar, aflat începând cu orele 11:30 la rectorat pentru discuții pe această temă cu rectorul Nicolae Bănescu, lui Ovidiu Gritta i s-a cerut demisia de către studenții ce aflaseră că se află acolo, ba chiar, mai mult, aceștia au ocupat clădirea. Presa a remarcat mai apoi bizareria evenimentului: „cum de a fost posibil ca în acest oraș cu stare de asediu și forță publică suficientă, șeful autorității polițienești să fie ținut timp de șase ore sechestrat și lăsat fără apărare”²⁰. Desigur, studenții au perceput momentul ca o răzbunare față de intervenția poliției ce le zădărniciise manifestația din ajun. Aceștia au închis porțile, au barat intrările, au umplut coridoarele, izolându-l pe prefectul poliției în cabinetul rectorului. Ca măsură de precauție, rectorul a închis intrarea în biroul său, dar studenții, înarmați cu bâte, au sfărâmat ușa și au intrat în anticameră. Acolo au fost întâmpinați de rector, care le-a spus că Gritta este oaspetele său și că nu vor putea ajunge la el decât trecând peste sine. Între timp, din cabinetul secretarului, Gritta a telefonat autorităților locale și a cerut sprijin. Acesta a venit doar parțial, la ordinele colonelului Popescu, șeful Statului Major al Corpului VI Armată: postarea unor grupe de soldați la intrările Universității. Însă nu numai că soldații nu au pătruns în Universitate, dar au oprit și intrarea trupelor de poliție și jandarmerie ajunse la fața locului între timp. Totuși, o echipă de polițiști a forțat o intrare secundară și a reușit să ajungă la Ovidiu Gritta. Au mai ajuns la fața locului locotenent-colonelul Terpu, comisar regal, și prim-procurorul Cepescu, în timp ce Amos Frâncu trata cu studenții condițiile eliberării lui Gritta, cu condiția demisiei acestuia. Rectorul Bănescu a refuzat aceste tratative. Un public numeros s-a strâns între timp în preajma Universității. În fine, Gritta a fost escortat spre ieșire la orele 18, sub scutul locotenent-colonelului Terpu, procurorului Cepescu, rectorului Bănescu și al echipei de polițiști ce reușiseră să ajungă la el, în huiduielile studențimii²¹.

Imediat după ce a putut părăsi clădirea, prefectul poliției a trimis o telegramă ministrului Internelor pentru a-l informa asupra situației existente, iar

¹⁹ ACNSAS, Fond Informativ Cluj 84.209, f. 1; Penal 34.160/1, f. 38-39.

²⁰ „Un nou scandal la Cluj”, în *Adevărul*, București, an XXXVII, nr. 12.315, 20 martie 1925, p. 3.

²¹ *Ibidem*.

el a luat trenul spre București pentru a cere lămuriri directe la Minister²². Consiliul de Miniștri s-a ocupat de investigarea cazului, ascultând rapoartele verbale ale lui Ovidiu Gritta și Septimiu Mureșianu, prefectul județului Cojocna. Un subsecretar de stat de la Interne, Gheorghe Tătărescu (viitorul prim-ministru), a fost trimis la Cluj pentru a continua ancheta²³. În raportul trimis câteva zile mai târziu lui Ion I. C. Brătianu era incriminată lipsa de experiență a comandantului jandarmilor, care nu a intervenit la timp; în același timp, se arăta că delegații studenților „au dat asigurări” că astfel de manifestații nu se vor mai produce în viitor. Pe lângă aceste explicații inconsistente, raportul a nemulțumit presa și pentru că nu a fost pornită pedepsirea vinovaților, care nici măcar nu au fost identificați²⁴.

Totuși, a urmat un „proces senzațional” la Cluj, în care au fost implicați 231 de studenți. 224 dintre ei au lipsit de la proces²⁵. Studenții erau acuzați că l-au baricadat pe Gritta în sala Rectoratului Universității. Înaintea derulării procesului a existat temerea că Gritta ar fi putut reveni în fruntea poliției clujene, iar Octavian Goga ar fi făcut presiuni în acest sens, ceea ce, estimau detractorii, ar fi putut influența procesul²⁶. Până la urmă, acuzații au fost achitați din cauza insuficienței probelor, considerându-se că făptașii nu au putut fi nici măcar identificați²⁷.

În anii ce vor urma, Ovidiu Gritta va fi adeseori luat în colimator de presa înregimentată politic, în special în perioada în care va activa ca prefect politic al județului Turda. I se vor imputa „lipsa de pregătire și calificare”, „samavolnicia, lipsa de scrupule și reaua voință”, precum și presupuse derapaje verbale²⁸, sau însușirea nejustificată de bunuri și „abuzurile și faptele lui incorecte, săvârșite când la Arad, când la Turda, când la Cluj”²⁹. În ciuda acestor delațiuni, în aprilie 1926, Ministerul de Interne l-a înaintat pe Ovidiu Gritta la gradul de inspector general al polițiilor și siguranțelor din Ardeal, ceea ce îl făcea, de jure și de facto, cel mai înalt funcționar polițienesc din Transilvania³⁰.

---

²² „Gritta Ovidiu kolozsvári rendőrprefektus...”, în *Brassoi Lapok*, Cluj, an XXX, nr. 67, 21 martie 1924, p. 3.

²³ *Universul*, București, an XLII, nr. 65, 22 martie 1924, p. 3.

²⁴ „Guvernul și scandalul de la Cluj”, în *Adevărul*, București, an XXXVII, nr. 12319, 25 martie 1924, p. 1.

²⁵ „Un interesant proces la Cluj”, în *Adevărul*, XXXVIII, nr. 12793, 28 august 1925, p. 6.

²⁶ „Un proces monstru la Cluj”, în *Lupta*, București, an IV, nr. 1067, 1 iulie 1925, p. 3.

²⁷ „Un interesant proces la Cluj”, în *Adevărul*, București, an XXXVIII, nr. 12793, 28 august 1925, p. 6.

²⁸ „Odiseea unui apel”, în *Patria*, București, an VIII, nr. 181, 20 august 1926, p. 2.

²⁹ „Covorul fostului prefect averescan Gritta”, în *Lupta*, București, an VII, nr. 1999, 20 iulie 1928, p. 3.

³⁰ *Lupta*, București, an V, nr. 1304, 11 aprilie 1926, p. 4.

Episodul arestării din 1940 – În noiembrie 1940, odată cu guvernarea legionară, directorul general al poliției, Alexandru Ghyka, l-a suspendat din funcție, cu pierderea salariului, și l-a ținut sub stare de arest pe chestorul – de la acel moment – Ovidiu Gritta (alături de un anume comisar Octavian Vasilescu) de la poliția din Timișoara, considerându-se că a contribuit la asasinarea legionarului Petruș Stănescu, dar și a altor legionari³¹.

De asemenea, **alte informații** referitoare la perioada celui de-Al Doilea Război Mondial sunt menționate de Ovidiu Gritta ulterior, în timpul anchetelor Securității. Astfel, în 1942 „am vândut o moară, care era proprietatea mea, în comuna Aghireș, Cluj, și am primit în schimb o fabrică de ceramică în orașul Turda”. După Dictatul de la Viena, „am fost nevoit a mă refugia la Turda”, unde, practic, a făcut un schimb de averi cu un evreu, prin intermediul unui avocat maghiar. La întrebarea „Câți muncitori ai exploatat?”, Ovidiu Gritta răspundea că avea circa 30-40 angajați și producția o exporta, iar fabrica a vândut-o în decembrie 1944. Mai apoi, în 1945-1946, a deținut o drogherie, tot în Turda³².

Înainte decesului – În anii din urmă mi-a parvenit un document extrem de interesant, prin grija domnului Ioan Alexandru³³. Este vorba de o scrisoare, adresată de un preot fiicei lui Ovidiu Gritta, Hortensia. Preotul respectiv se întâlnește cu Gritta în ultimele zile din viața acestuia, în spitalul de la Văcărești. Reproducem textul scrisorii, cu ortografia originală:

Sighet, 18 VIII 1954

Mult Stimată Doamnă,

Prin prezenta scrisoare satisfac unei obligațiuni dureroase pe care o am față de D-voastră.

În luna septembrie a anului trecut eram internat în spitalul din Văcărești al penitenciarelor. Cam la mijlocul lunei a fost adus acolo un bătrân de c. 70 ani, cu ochi strălucitori, față jovială și plină de bunătate, cu suflet – ce strălucea din această față – plin de bunătate și noblețe. Era tatăl D-tale, Domnul Ovidiu Gritta. D-sa era paralizat total de picioare, încât era purtat pe brațe de către alții.

Mai târziu, fiind cu paturile vecini, am făcut cunoștință cu D-sa și l-am îndrăgit foarte mult pentru sufletul D-sale plin de bunătate și încredere.

D-sa a aflat că subsemnatul sunt preot greco-catolic, m-a rugat să stăm de vorbă asupra problemelor mari pe care le are un suflet de bun creștin, în special dacă a ajuns la o vârstă înaintată și e bolnav.

Cu o ocazie, după ce și-a expus creștinește umbrele și luminile sufletului său, m-a rugat că în cazul dacă ar muri pe acolo să vă scriu D-vtre și mi-a dat

³¹ *Curentul*, București, an XIII, nr. 4596, 26 noiembrie 1940, p. 1.

³² ACNSAS, Penal 34.160/1, f. 32.

³³ Căruia, la rândul său, documentul i-a parvenit de la pictorul Radu Stoica, probabil nepot al lui Ovidiu Gritta.

adresa, ca să nu credeți că a ajuns în situația în care este din cauza vreunei crime sau mari păcate, ci numai pentru că a fost naționalist convins și a făcut cum îi dicta dragostea de neam și țară. N-a făcut însă nimic ce trece peste legile umanității și a dragostei pe care trebuie să o aibă un om față de aproapele său.

Eu n-am crezut că va muri. Era pre plin de viață și curaj de a suporta orice lovitură a soartei. Totuși i-am făgăduit că voi face ce-mi cere, asigurându-l că n-o să fie nevoie de aceasta, căci D-sa, în curând va putea să vă spună personal aceste lucruri.

Eu am plecat din spital la începutul luni Octombrie, unde l-am lăsat pe D-sa bolnav de diaree serioasă. Totuși, n-am crezut că îi va fi fatală. Dar voința Atotputernicului a fost alta și – dacă mi-am păstrat bine ziua – la 6 Nov. și-a dat sufletul în mâinile Ziditorului Lumii.

Amănunte și poate data mai precisă a morții D-sale desigur le aveți dela Dl avocat Cornel Sava din Hunedoara, care a fost atunci lângă el.

Eu rog pe Atotputernicul Dumnezeu, și-l rugați și D-vtre, la suferințele pe cari le-a îndurat în lume Mult Regretatul Tată al D-vtre să-i fie răscumpărate pentru greșeli și păcate și să-i fie primit sufletul lui în ... Cerești ale Dreptilor. – Cu deosebită stimă, Vasile Popp, preot profesor pensionar.

De fapt, Ovidiu Gritta decedase la 5 noiembrie 1953, deci cu o zi mai devreme față de însemnarea acestui preot. Cauza morții: „Maladie hipertensivă. Enterocolită dezinteriformă. Casexie”³⁴.

Informațiile prezentate mai sus întregesc, sperăm, tabloul biografic al acestui personaj fascinant care a fost Ovidiu Gritta, punând în valoare un om relevant pentru evoluțiile din prima jumătate a secolului al XX-lea și care, în bună măsură, se încadrează în tiparele epocii, dar a cărui personalitate excede, uneori, obișnuințele perioadei în discuție. Cu siguranță pentru un *Curriculum vitae* complet, ce ar putea sta la baza unui volum pe care Ovidiu Gritta îl merită cu prisosință, mai există încă multe lucruri de descoperit și suficiente surse neexplorate încă.

Abrevieri bibliografice

- ACNSAS – Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității
 Roșu 2018 – Tudor Roșu, „Portret de gardist: Ovidiu Gritta”, în *Apulum. Series Historia & Patrimonium*, LV, 2018, p. 215-230
 Roșu 2020 – Tudor Roșu, *1 Decembrie 1918*, Cluj-Napoca, 2020
 Roșu 2021 – Tudor Roșu, *1 Decembrie 1918. Radiografia unei zile*, Cluj-Napoca, 2021
 Roșu 2022 – Tudor Roșu, „Un funcționar pentru siguranța oaspeților de la Alba Iulia. Ovidiu Gritta”, în *Dicționarul personalităților Încoronării de la Alba Iulia*, coord. Ioana Rustoiu, Tudor Roșu, Alba Iulia – Cluj-Napoca, 2023, p. 223-224

³⁴ ACNSAS, Penal 34.160/4, f. 3.